

ГАЗЕТА

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

COGNOCERE. DOCERE. ERUDIRE.

Видається з 1 січня 1817 року

Випуск 16 від 17 листопада 2024 року

ВІДЗНАЧАЄМО РАЗОМ ДЕНЬ НАРОДЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ ТА ДЕНЬ СТУДЕНТА!

*ВСЕ ЗМІНЮЄТЬСЯ,
А КЛАСИЧНИЙ ЗАЛИШАЄТЬСЯ!*

КОЛОНКА РЕКТОРА

КАРАЗІНСЬКОМУ – 220!

Каразінському – 220!

Фундаментальний, яскравий, багатовимірний, вражаючий своїми масштабами, часом таємничий і завжди неперевершений, наш найкращий і найрідніший університет протягом своєї великої історії пройшов через чимало випробувань, продемонстрував безліч найвищих результатів своєї діяльності, запалив чимало сердець неймовірно талановитих юнаків та дівчат – своїх студентів і студенток!

Вже протягом 220 років Університет відкриває широкі можливості розвитку для кожного викладача і співробітника, дарує натхнення та мотивацію на нові звершення, формує навколо себе атмосферу прагнення до досягнення найвищих цілей, віри у власні можливості і нестримного пошуку ідеалу як в освіті і науці, так і в особистому й професійному житті кожного члена великої університетської корпорації.

Університет неможливо не любити! Неможливо не захоплюватися й не пишатися університетськими людьми – стійкими, витривалими, свідомими своєї місії та навіть у найскрутніші часи сповненими нових ідей, спрямованих на зростання та розвиток! Неможливо не відчувати щирю й безмежну подяку до всієї великої університетської спільноти та кожного її окремого представника! Неможливо не відчувати піднесення, блукаючи заплутаними лабіринтами університетських коридорів, щоразу відкриваючи для себе щось нове в такому великому та багатоманітному університетському просторі!

Неможливо не радіти маленьким радощам університетської повсякденності – горнятку кави в кав'ярні на першому поверсі головного корпусу; ранковому тренуванню в UniverGym; усміхненим обличчям охоронців, які зустрічають нас щоранку, привітно відкриваючи двері;

хоч і не таким частим, як нам хотілося б, але завжди плідним та насиченим зустрічам зі студентами в безпечному просторі; нарадам з колегами, на яких ми завжди знаходимо відповіді навіть на найскладніші виклики...

Навіть у часи війни та випробувань (чи особливо саме в ці часи!) неможливо не бути щасливим, працюючи пліч-о-пліч зі справжніми друзями та однодумцями – університетськими людьми, будуючи плани, спільними зусиллями втілюючи найсміливіші задуми й разом прямуючи до нашої спільної, найзаповітнішої та найвищої мети!

З твоїм днем, наш найкращий Каразінський! З вашим днем, наші найкращі студенти! І нехай з кожним новим днем, місяцем і роком славетна історія університету примножується новими відкриттями, досягненнями та здобутками! Нехай на нашу університетську молодь, яка сьогодні також відзначає своє свято, чекають тільки найщасливіші миті життя в нашому незламному Харкові, в нашій героїчній Україні! І нехай Перемога правди та справедливості настане якнайшвидше й подарує нам довгоочікуваний і справедливий мир!

*Професор Тетяна КАГАНОВСЬКА,
ректор університету.*

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ!

VIVAT, UNIVERSITAS! VIVANT, PRORESSORES!

«Чим може пишатися Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за 220-річну історію?» – запитали наші кореспонденти у викладачів та студентів напередодні ювілею. Каразінці нам відповіли.

Доцент Антон Пантелеймонов, проректор з науково-педагогічної роботи:

– Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна є одним із провідних вітчизняних закладів вищої освіти, який у цьому році відзначає 220 річницю від дня заснування. Протягом всієї історії університет збагачував і розвивав наукову картину світу, гармонійно поєднуював фундаментальні дослідження із вихованням інтелектуальної еліти. Каразінський університет традиційно посідає найвищі щаблі національних рейтингів та вже вкотре входить у низку сильніших університетів світового класу.

У Каразінському університеті навчалися та працювали три лауреати Нобелівських премій – Ілля Мечников, Лев Ландау, Саймон Кузнець.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна – один з найбільших наукових центрів України, в якому представлені всі сучасні наукові напрямки фундаментальної науки, проводяться роботи зі створення науково-технічної та інноваційної продукції світового рівня.

Академік НАН України Віль Бакіров, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, Президент Соціологічної асоціації України, радник ректора:

– Університет пишається тим, що за 220 років своєї історії виховав плеяду науковців світового рівня, які зробили вагомий внесок у наукову картину світу, збагатили людство видатними відкриттями практично у всіх галузях науки, а в багатьох з них були першопрохідцями, збагатили наукове

пізнання першокласними теоріями та експериментами. Імена каразінців увічнені в математичних формулах, фізичних законах, хімічних сполуках, назвах небесних тілах, географічних об'єктів, рослин, їхні наукові досягнення відзначені найвищими нагородами, зокрема Нобелівськими преміями.

Університет пишається тим, що його професори та вихованці з перших років його історії й по наші дні активно сприяли створенню сучасної української культури, що 16 творців, пов'язаних з ним відзначені Національною премією України імені Тараса Шевченка.

Університет пишається своїми випускниками, які здобули не тільки професійні знання, але й сформували демократичні ідеали, високі духовні цінності, прагнення гідно жити та діяти, нести добро людям.

Університет пишається тим, що, зберігаючи класичні традиції, він постійно перебуває у творчому пошуку, створює і впроваджує інноваційні форми навчання і досліджень, сміливо випереджає час.

Університет пишається своїми

викладачами, працівниками, студентами, випускниками, які встали на захист України від варварського російського вторгнення, тими, хто віддав життя за її свободу і незалежність, тими, хто попри ракетні атаки й бомбардування, на всі жахіття війни мужньо продовжує навчати, досліджувати, працювати, служити університетській місії, наближати омріяну перемогу.

Академік НАН України Ігор Гаркуша, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор фізико-математичних наук, професор завідувач кафедри прикладної фізики та фізики плазми, заступник генерального директора ННЦ ХФТІ:

– За 220-річну історію дуже важко відповісти стисло... Насамперед це три нобелівські лауреати! Такого в нашій країні більше ніде немає і не скоро буде. Великою гордістю є й М. Остроградський, і М. Барабашов, і П. Гулак-Артемовський. В цілому, університет – це скеля наукова, культурна й просвітницька, особливо в наші буремні часи. До того ж зазвичай оцінюють значення університету для розвитку міста Харкова: це

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ!

важливо, але не охоплює всі аспекти. Значення університету має не лише для всієї України, а загалом світове! Це частина світової цивілізації, а не лише «наріжний камінь» розвитку Харкова. Я б доповнив: чим університет може пишатися за останні, скажімо, 33 роки Незалежності України? І тут також є однозначна відповідь: фактично це єдиний український університет, який мав суттєвий прогрес і розвиток за ці наші важкі часи. Лише нагадаю: північний корпус! (такого розширення не мав жодний університет! За це шана екскректору Вілю Савбановичу Бакірову. Наступне – відкриття (поновлення) медичного та юридичного напрямів! Школа соціології! Повернення до класичних світових моделей університетів. Це надбання сьогодення! І мене особисто тішить, що фізика все ще жива в Каразінському!

Професор Сергій Посохов, завідувач кафедри історіографії, джерелознавства та археології історичного факультету:

– Якщо коротко відповідати, то пишатися можемо багатьма речами: іменами, подіями, науковими досягненнями. Дійсно, багато чого з того, що позначено словами «перші» і «вперше» у сфері науки, освіти й культури пов'язано з Харківським університетом. Взагалі можна

розпочати з того, що наш університет небезпідставно претендує на те, щоби називатися першим модерним університетом на теренах України. Харківський університет виник раніше ніж Берлінський, Варшавський, Київський, Лондонський університети. Вочевидь, з нашим університетом пов'язана історія першого в Україні ботанічного саду, першої астрономічної обсерваторії, перших газет та журналів тощо.

Тут навчалися або працювали не лише відомі нобелівські лауреати, яким встановлено пам'ятники біля входу до головного корпусу університету, а й чимало інших ушлявлених вчених, зокрема тих, кого вважають фундаторами окремих наук: М. М. Бекетов (фізична хімія), М. М. Ковалевський (соціологія), І. І. Срезневський (слов'янознавство) та інші. Теоретичні дослідження математика, академіка Л. М. Ляпунова й сьогодні знаходять застосування в техніці, особливо в автоматичній. Видатний фізик М. Д. Пільчиков став одним з піонерів рентгенографії та рентгенології. Початок вивченню геології України поклав проф. Н. Д. Борисяк. Почесне місце в історії географії належить професору Харківського університету А. М. Краснову. Усе свідоме життя видатного мовознавця, творця наукової діалектології О. О. Потебні пов'язане

з Харківським університетом. І цей список легко продовжити. Це імена, якими пишається не лише наш університет, вони є гордістю світової науки.

Я, наприклад, як історик, пишаюся тим, що з нашим університетом пов'язані імена таких ушлявлених учених-істориків як М. І. Костомарова, Д. І. Яворницького, Д. І. Багалія, В. П. Бузескула, М. С. Дринова... Але йдеться не лише про науку. Саме завдяки Харківському університету тут, на сході України, у 40-х роках XIX століття яскраво виявилася хвиля українського відродження, представлена творами романтичного напрямку. Подібна хвиля, але яка вже поєднувалася з політичними діями, ознаменувала собою кінець XIX – початок XX століття. І знову Харківський університет не стояв осторонь цих подій. У 1907 році була вперше прочитана лекція українською мовою. проф. М. Ф. Суццовим.

Університет дав Харківщині й Україні чимало кваліфікованих вчителів, лікарів, інженерів, чиновників, вчені університету чимало сприяли розвитку сільського господарства та промисловості. У 1958 році в університеті з'явилася перша в Харкові ЕОМ... Я міг би продовжити перераховувати історичні факти. Зазначу, що наш університет має

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ!

не лише славу історію, а й може пишатися сучасними досягненнями. Ми серед лідерів в Україні за багатьма показниками, про що й свідчать світові рейтинги. Різноманітність наукових напрямів та освітніх програм, що пропонує та розвиває університет, робить його унікальним явищем на просторі вітчизняної освіти. Ми маємо декілька об'єктів, які мають статус національного надбання України. Зокрема, я особливо пишаюся нашим потужним музейно-виставковим комплексом. Харківський університет найкращий, бо це моя альма-матер, якій я завжди буду вдячний.

Член-кореспондент НАН України Ігор Гірка, заслужений діяч науки і техніки України, Віцепрезидент Українського фізичного товариства, професор ННІ «Фізико-технічний факультет»:

– Будь-який університет, на мою думку, пишається своїми вихованцями. Вихованці Каразінського – наша гордість. Вони досягли успіхів світового рівня у різних галузях, зокрема в науці. Про це свідчать назви формул і явищ, астрономічних і географічних об'єктів, державні премії в галузі науки й техніки та Шевченківські премії... За кількістю випускників, яких було обрано до Національної академії наук, нам немає рівних не лише серед харківських ЗВО. Нехай не всі випускники фізтеху захистили дисертації, але всі вони, за незначним винятком, стали гідними громадянами, висококваліфікованими фахівцями у своїй справі, шановними членами своїх колективів.

Професор Тетяна Лядова, декан медичного факультету:

– Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна належить до найстаріших, найсильніших та славетних університетів України, його випускники та працівники – гордість вищої школи України. Серед них – один із засновників імунології, володар Нобелівської премії І. І. Мечников.

З історією університету пов'язані імена багатьох відомих вчених-медиків та лікарів-практиків. Багато хто з них були випускниками Харківського університету і проявили свої таланти ще студентами. З часів набуття Україною Незалежності та її демократичного відродження стало можливим відтворення загальноприйнятої цивілізованим світом класичної університетської вищої медичної освіти. У листопаді 1992 року МОН України Наказом № 185 доручило університету відновити підготовку спеціалістів у сфері медицини з наданням їм права на лікувальну діяльність. Випускники факультету зарекомендували себе як прекрасні клініцисти та талановиті вчені не тільки у межах України, але й у багатьох країнах світу, зокрема в Канаді, США, Франції, Великій Британії, Німеччині, Угорщині та інших країнах.

Доцент Пилип Кузнєцов, директор ННІ «Фізико-технічний факультет»:

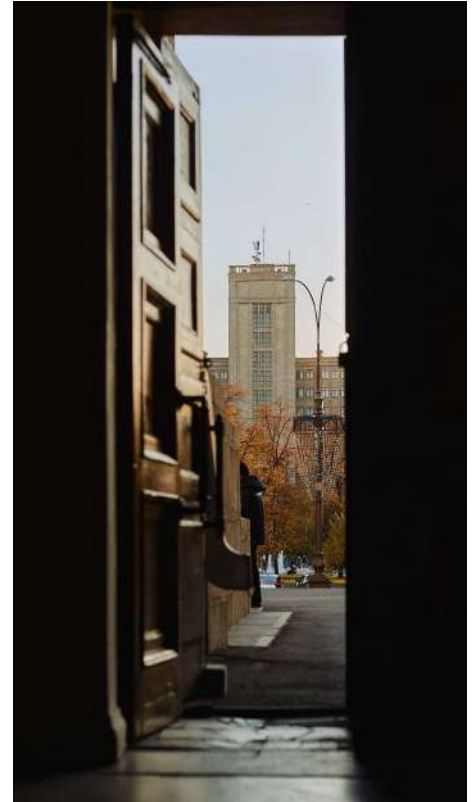
– Університет за свою 220-річну історію може пишатися тим, що став класичним символом міста Харків, підготувавши плеяду видатних діячів українського та міжнародного суспільства, став осередком спільноти, яка здатна випереджати час.

Руслан Забродський, старший викладач кафедри фізіології людини та тварин біологічного факультету:

– Пишаємося трьома нобелівськими лауреатами, кваліфікованими спеціалістами, високими показниками у світових рейтингах, нашим видатним випускником – фізіологом В. М. Нікітіним.

Доцент Сергій Махновський, виконавчий директор Каразінського благодійного фонду:

– Колективу Харківського університету багато чим є пишатися: випускниками та викладачами, заслугами перед наукою, культурою й освітою, а якщо підсумувати все разом – Каразінський

університет може пишатися своєю 220-річною історією!

Доцент Ірина Карась, заступник директора з виховної роботи ННІ «Комп'ютерних наук та штучного інтелекту»:

– Каразінський університет може пишатися своєю атмосферою. Саме в ньому відчутно родинний затишок та безумовну підтримку. Тому Каразінська родина – це не лише красиве словосполучення, а стан душі кожного причетного, від студента до ректорки.

Неоніла Калашник, старший викладач кафедри журналістики філологічного факультету:

– Навпевно, варто пишатися людьми, які тут працюють і зберігають відданість нашій альма-матер. Особливо це відчутно в умовах воєнного часу, коли в кожного досить проблем поза «основним місцем роботи». Тривожність, втрати, розлуки аж ніяк не сприяють трудовому ентузіазму... Можливо, це навіть якоюсь мірою схоже на релігійну відданість, таку

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ!

собі безкорисливу любов. Звісно, можна пишатися нашими випускниками, які успішно використали ті знання та уміння, що дав університет, і знайшли своє місце, досягли професійних успіхів.

Доцент Оксана Гурова, заступник декана з навчальної роботи філологічного факультету:

– Каразінський може пишатися багатьма речами: передусім людьми, які в ньому працюють і навчаються. Крім цього, різними традиціями, що мають тяглість. А також сміливістю й бажанням змінювати й удосконалювати.

Доцент Лариса Тешева, кафедра економіки та менеджменту економічного факультету:

– Харківський університет – це не просто альма-матер для тисяч науковців, це історія сміливих ідей, які змінювали світ. Саме тут було закладено основу для розвитку науки та освіти, створено першу наукову бібліотеку й обсерваторію в регіоні. Наші випускники досліджували космос, формували економічні моделі, які сьогодні вивчають у провідних університетах світу. Університет – це не лише минуле, це двигун інновацій, що сьогодні формує концепції смартрегіону для майбутнього України. За 220 років ми навчилися головного – пишатися не датами, а впливом, який залишаємо після себе.

Доцент Світлана Віротченко, декан факультету іноземних мов:

– Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна може пишатися своєю багатю історією та видатними досягненнями, які зробили значний внесок у розвиток науки, культури й освіти України. За 220 років університет виховав численні покоління науковців, педагогів і громадських діячів, які сформували інтелектуальне ядро країни. Каразінський університет пишається своєю академічною свободою, інноваційними підходами до навчання, а також тісними

міжнародними зв'язками, що постійно зміцнюють його позиції на глобальній академічній арені.

Анастасія Мелешко, студентка першого курсу ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»:

– Харківський університет імені В. Н. Каразіна має безліч досягнень, якими може пишатися. Серед них – видатні випускники, як-от: нобелівські лауреати Ілля Мечников, Семен Кузнець, Лев Ландау, а також вчені, зокрема М. П. Барабашов, М. М. Ковалевський, М. М. Бекетов. Університет також пов'язаний з першим в Україні ботанічним садом, астрономічною обсерваторією, газетами та журналами. Він став важливим осередком українського відродження в 40-х роках XIX століття. Сьогодні Каразінський пропонує різноманітні освітні програми та має найбільшу кількість іноземних студентів серед українських закладів вищої освіти. Однак найцінніше для університету – його спільнота кваліфікованих викладачів і амбітних студентів.

Доцент Наталя Савченко, кафедра іноземних мов професійного спрямування факультету іноземних мов:

– Про Харківський національний університет знають не лише в Україні, а й далеко за її межами. Каразінський

– це унікальне місце з 220-річною історією та досвідом, яке поєднує давні традиції з прогресивними ідеями. Але найбільше наш університет пишається своїми неймовірними та видатними студентами, викладачами, випускниками, завдяки яким університет перетворився на класичний та незламний бренд, визнаний на міжнародному рівні.

Дмитро Лапко, студент четвертого курсу історичного факультету:

– Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна за свою 220-річну історію досяг значних успіхів, зокрема в науці. Важливою є його роль у створенні першого атласу зворотного боку Місяця на основі фотографій місії «Луна-3», а також те, що університет є місцем роботи для нобелівських лауреатів. Як один із найстаріших університетів України, він працює за гумбольдтівською моделлю. Попри виклики війни, університет продовжує освітню та наукову діяльність, залишаючись справжньою гордістю України.

Володимир Темченко, завідувач кафедри фізвиховання та спорту, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, майстер спорту з легкої атлетики:

– Пишаюся тим, що навіть попри велику війну спортивне життя в університеті

МІЙ УНІВЕРСИТЕТ!

не припинялося. Каразінська команда з футболу на Європейських студентських іграх у 2022 році, у липні, була п'ятою. Микита Дюняшев встановив рекорд України зі стрільби з лука, багато разів перемагав на Кубку України, брав участь в чемпіонатах світу. Анастасія Сошенко стала чемпіонкою світу з акробатичного рок-н-ролу. У жовтні цього року з'явилася ще одна спортивна зірка у сузір'ї університету – Володимир Кочанов, бронзовий призер на чемпіонаті світу–2024 з вільної боротьби. Студентський вік досить короткий, тому пишаємося й нашими випускниками... Зокрема, це й тенісист Владислав Орлов, наші футболісти Ярослав Либідь, Сергій Малишко, Даниїл Абакишин. Неймовірна синхроністка Марта Федіна, паралімпійська чемпіонка Марина Литовченко та інші, які продовжують спортивну кар'єру на міжнародній арені. Розвинена спортивна інфраструктура, професійний викладацький склад, активна підтримка талановитої молоді керівництвом університету дозволяє нашим студентам з великим натхненням та впевненістю розвиватися в спорті та досягати успіхів. Ми впевнені, що Каразінський виховає ще не одне покоління чемпіонів,

якими буде пишатися вся наша країна.

Станіслава Літвінова, студентка четвертого курсу та лідерка профспілки ННІ «Фізико-технічний факультет»:

– Наш університет має багато приводів для гордості. Серед них і його історична спадщина одного з найстаріших університетів України, що з того часу виховав багато поколінь науковців, митців та суспільних діячів та був і залишається центром освіти й науки. Університет відомий своїми науковими школами у фізиці, хімії, біології, математиці та медицині. Багато його випускників та викладачів зробили важливі відкриття, зокрема в галузі ядерної фізики, електроніки та генетики. З університетом пов'язані лауреати Нобелівської премії, які здобули світову славу своїми науковими досягненнями.

Анастасія Сошенко, студентка четвертого курсу соціологічного факультету, спеціальності «Соціально-політичні та маркетингові дослідження», чемпіонка світу з акробатичного рок-н-ролу:

– Харківський університет імені В. Н. Каразіна – це приклад стійкості та незламності. Каразінський університет може пишатися своїми студентами, які не лише навчаються, але й захищають рідну країну, роблять внесок у її розвиток та майбутнє, гідно представляють наш університет на національному та міжнародному рівнях. Попри виклики сьогодення, університет продовжує виховувати майбутніх лідерів, залишаючись осередком академічної досконалості. Каразінський університет завжди був і залишається джерелом інновацій та культурного розвитку, зберігаючи свою спадщину й постійно рухаючись уперед. Пишаюся бути студенткою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна!

Текст: Ліна ТИМАРСЬКА.
Анастасія ОДИНЕЦЬ.
Меланія РИБАЛКО.

Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

«МИ НАВЧАЄМО СТУДЕНТІВ ВИКОРИСТОВУВАТИ ОТРИМАНУ БАЗУ ЗНАНЬ, ЩОБ ВОНИ СТАВАЛИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИМИ, ВМІЛИ САМОСТІЙНО ДУМАТИ ТА КЕРУВАТИ ЯК СОБОЮ, ТАК І РИНКОМ ПРАЦІ», – ДЕКАНЕСА СОЦІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ОЛЕНА МУРАДЯН

Мурадян Олена Сергіївна – деканка соціологічного факультету, кандидатка соціологічних наук, доцентка. У її наукові інтереси входять гендерні дослідження, міжнародні порівняльні дослідження, соціальні нерівності в сучасних суспільствах, вивчення цінностей та соціальних змін. У нашому інтерв'ю ми поговорили про те, чому каразінський соціологічний – один із найкращих в Україні у своїй галузі, про зміну світобачення після навчання на факультеті, про студентів sociofamily та про особистий шлях Олени Сергіївни до посади декана.

– Розкажіть про ваш шлях із Каразінським, від студента до декана.

– Це дуже цікавий і насичений шлях! Уже 24 роки я разом з університетом, з моменту, коли вперше опинилась у його стінах як студентка соціологічного факультету. Потім навчалася в аспірантурі та почала працювати старшою лаборанткою на кафедрі політичної соціології, викладачкою, паралельно працювала в різноманітних проєктах. Далі університетське життя несподівано для мене та моїх планів змінило свій напрям, коли я прийняла пропозицію працювати на посаді заступниці декана з навчальної роботи. Відбулося активне занурення в ніби рутинну і таку непросту роботу з навчальними планами, розкладами, навантаженнями, змінами, викликами, взаємодією. А далі почалася робота на посаді деканки факультету, яка продовжується й до сьогодні і яку поєднують з викладанням та дослідницькою діяльністю.

– У якій сфері ви розкриваєтеся на повну, яка з них вам приносить найбільше задоволення: дослідницька, як фахівчині-соціолога; викладацька;

або управлінська, як деканки?

– Мені важко ці сфери розділити, оскільки я прийшла до управлінської сфери з викладання й дослідництва і зараз не полишаю цих «занять». І, чесно кажучи, це все для мене одна справа: дослідження, викладання, «деканування», адже все пов'язано з факультетом. І саме соціологічний факультет є тим місцем, де я відчуваю себе здатною розкритися на повну – як дослідниця, як викладачка і як керівниця. Хоча, звісно, дослідницька й викладацька сфери дозволяють почуватися більш вільною, але все одно відділити їх від деканської діяльності важко.

– Соціологію називають тією наукою, яка «відкриває очі». Наскільки змінилося ваше світобачення до та після навчання на факультеті соціології? Чи бачите у своєму житті соціологію в усіх новинах?

– Наука взагалі здатна відкривати очі, це так. Проте хочу зазначити, аби соціологія не сприймалася як певне «чудо», що наука може й запуманювати очі, коли здається, що вона всемогутня та безмежна. Мені важко згадати своє доуніверситетське світобачення. Є в мене підозра, що в шкільні роки воно ще не сформувалося, і я не мала стосовно цього ілюзій. Але те, що навчання на соціологічному факультеті масштабно й глибоко вплинуло на формування мого світогляду – це така ж абсолютна (тобто ненаукова) істина, як і те, що цей вплив на мене факультет має й досі.

Щодо соціології в інфоприводах, тут складніше. У нас в публічному дискурсі склалася неприємна звичка називати «соціологією» будь-які дані опитувань,

навіть не завжди власне соціологічних. Можна почути в медіа чи від офіційних осіб щось на кшталт «у нас є результати свіжої соціології». Можливо, це склалося за аналогією зі статистикою, адже статистикою ми звемо і науку відповідну, і статистичні дані, але про соціологію так точно не можна казати. І тому коли десь хтось оприлюднює результати якихось опитувань, то ні, я не бачу соціологію в усіх таких інфоприводах. Навіть якщо ці результати оприлюднюють соціологічні фірми.

Для мене соціологія була й залишається наукою. Соціологію я бачу там, де не тільки зібрані емпіричні дані, але й проведено аналітичну й узагальнювальну роботу. Тоді, й тільки тоді, це – соціологія. А якщо все обмежується анкетуванням із виведенням на екран відсоткових діаграм чи гістограм, то це може бути настільки ж далеким від соціології, як і безгрунтовні ідеологізовані думки медійних «експертів». Тож можу сказати так: в інфоприводах й новинах соціологію вбачаю не так вже й часто, а ось можливість чи навіть

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

необхідність проведення відповідного дослідження – майже завжди.

– Чи є у вас міжфакультетська дисципліна мрії, яку б ви хотіли викладати?

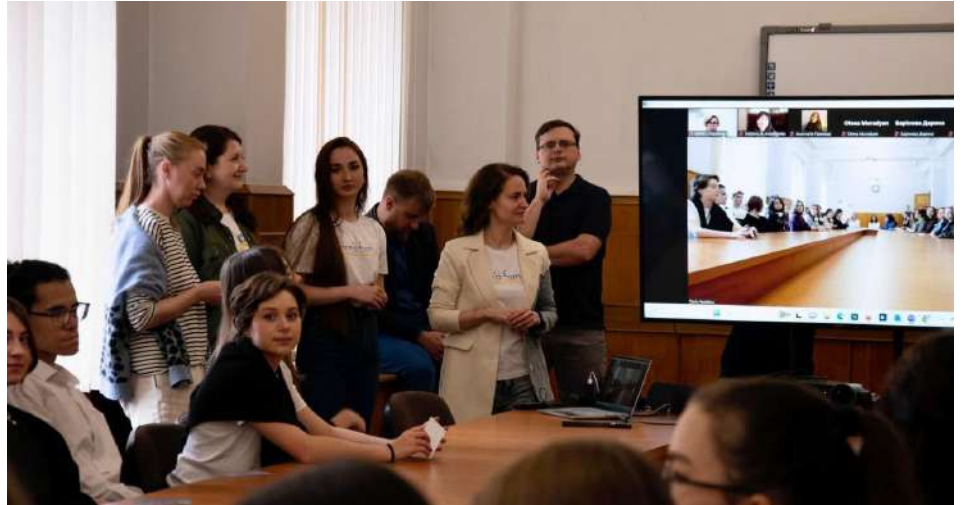
– Звісно, є. Хотіла б читати міжфакультетську дисципліну про розмаїття соціальних образів загальносуспільного щастя за матеріалом ефективних кейсів. І, на жаль, як справжня мрія, вона є абсолютно недосяжною.

– Соціологічний факультет Каразінського є одним із найкращих соціологічних факультетів країни. У чому криється причина?

– У мене дуже банальна відповідь: традиції та колектив. Традиції забезпечують ґрунтовний фундамент, а колектив – інноваційний розвиток. Проте не знаю, чи дозволяє це нам бути найкращими. Але точно дозволяє бути професіоналами в науці та викладанні. Ми завжди прагнемо не лише передати студентам профільні знання та сформувати в них професійні навички, але навчаємо їх використовувати отриману базу для конструювання нових інструментів, для самостійного розвитку, щоб вони ставали конкурентоспроможними, вміли самостійно думати й керувати як собою, так і ринком праці.

– Чим зараз живе соціологічний факультет?

– Уже третій рік поспіль усі живемо в обставинах, що не сприяють тому, щоб

ми могли реалізовувати всі наші задуми, займатися довгостроковим плануванням, але факультет, як і університет, міцно стоїть на своєму фундаменті та буквально, фізично, – попри вибухи, не вперше вибиті вікна, – і фігурально, у науково-освітньому просторі, зокрема міжнародному. Тому наша щоденна праця – утриматися у цьому стані: триматися і тримати всіх нас, студентів та працівників, надавати одне одному ту мінімальну стабільність, без якої напевно не можна витримати наше сьогодні. Тому ми продовжуємо робити те, що вміємо: досліджувати, викладати, навчатися, бути видимими у складному освітньому полі, волонтерити, визначати нові прояви соціальної відповідальності, адаптувати до університетського життя нових студентів, брати з них приклад, не втрачати енергійності та продовжувати жити, працювати, набувати нових ролей і залишатися рідним місцем для всіх, хто любить соціологічний факультет.

– Якими фразами або словами ви б описали студентів соціологічного?

– Вони дуже різні, і це мені здається головним. Цим словом я б їх і схарактеризувала. Різні. Різноманітні. А це означає, що вони дуже цікаві, дуже живі, дуже оригінальні. Це я вкладаю до слова «різні», і це я бачу в наших студентах.

– Чого б ви побажали Каразінському?

– Я якось звернула увагу на те, що коли бажаю чогось університету, то щоразу бажаю того, що в нього і так вже є: розуму, уваги й чутливості, стійкості, інтелігентності... Тому в мене немає більшого побажання для університету, аніж зберегти самого себе, зберегти все те, що робить його неповторним серед усіх університетів, які існують.

Меланія РИБАЛКО.

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

«КАРАЗІНЦІ НАЙКРАЩІ, УНІКАЛЬНІ! Я БАЖАЮ, ЩОБ СТУДЕНТИ ПОВЕРНУЛИСЯ ДО АУДИТОРІЙ І ТОДІ УНІВЕРСИТЕТ ОЖИВЕ, СТАНЕ, ЯК ВУЛИК, ПОВНИЙ ЖИТТЯ, СМІХУ, ГОМОНУ Й ЩАСТЯ!» – ДЕКАНЕСА ФАКУЛЬТЕТУ ГЕОЛОГІЇ, ГЕОГРАФІЇ, РЕКРЕАЦІЇ І ТУРИЗМУ ВІЛІНА ПЕРЕСАДЬКО

З 2011 року Віліна Анатоліївна Пересадько обіймає посаду деканеси факультету геології, географії, рекреації і туризму. З кожним роком безмежна любов до Каразінського все більше наповнює її серце, чим вона поділилась із нами під час інтерв'ю, у якому сьогодні ви можете прочитати про новини та плани факультету, відмінності українських студентів від іноземних, нову магістерську програму та проблеми викладання шкільної географії.

– З чого почалась ваша історія з Каразінським?

– З Харковом історія почалась в мої 15. Я приїхала з невеличкого села на Полтавщині вступати до Харківського гідрометеорологічного технікуму. І з першого дня я закохана в це місто. У 1980 році стала студенткою Харківського університету, і відтоді я звідси ні ногою.

– Але тоді ще факультет і називався по-іншому?

– 2014 року ми перейменували з геолого-географічного факультету (він називався так з 1961 року) на факультет геології, географії, рекреації і туризму, щоб усі напрями діяльності відповідали назві. Так і з'явився факультет геології, географії, рекреації і туризму.

– Існує така говірка, що його люблять називати «факультет геології, географії і всього хорошого».

– Усе ж таки назва у нас довга, і колись таке формулювання справді прозвучало на Вченій раді університету з легкої руки Віля Савбановича. Звідти й пішло. Але це відповідає дійсності, бо факультет у нас позитивний. А головне – з великою історією! Традиції, започатковані ще давно, так і залишаються основними принципами роботи нашого факультету. Ще студенткою я застала славнозвісні експедиції на Кавказ, у Середню Азію. У нас дуже велика геологічна колекція, і це все студенти привозили з практик. Якщо ми бачили, що йде молода людина з важким рюкзаком – значить вона везе зразки порід і мінералів. Так було десятиліття до нас, так було, коли я навчалася, так є, коли я працюю, і так буде після нас, бо геофак – це стиль життя, а геофаківець унікальний вид *Homo sapiens*.

– Як би ви могли зараз описати студентів вашого факультету?

– Це дуже важке питання, бо тут ключове слово «зараз». Зараз я б сказала, що вони дуже багато втрачають. Коли випускники приходять у гості, вони часто питають: «Віліно Анатоліївно, а от зараз студенти гірші, ніж ми були?» І ви знаєте, вони не гірші. Але вони точно інші.

По-перше, вони більш відкриті, якщо я можу так сказати, більш розкуті.

Вони в нас особливі! Вмотивовані, цікаві, витривалі та дуже-дуже креативні. Як правило, із найкреативніших студентів виходять найкращі спеціалісти й професіонали своєї справи. У нас на факультеті працює 90 % наших випускників. Не дарма ми увійшли в десятку найкращих, за науковими дослідженнями, природничих факультетів України, бо тут працюють люди, які віддали факультету своє життя.

Нещодавно ми запропонували нашим студентам очні консультації, звісно, вони відгукнулися. Коли я сказала про це викладачам, у них загорілися очі, вони зраділи більше за студентів. Війна й ковід одібрали можливість очного спілкування зі студентами. Пропав зв'язок, який з'являється, коли ти дивишся людині в очі. Наш факультет – неймовірний, а кожен студент для нас – це свято. Навіть коли ми зараз, у воєнний період,

ЕКСКЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю ДО ДНЯ НАРОДЖЕННЯ УНІВЕРСИТЕТУ

вручаємо дипломи, то для кожного окремо влаштовуємо випуск. Зараз у нас дуже багато студентів воює і волонтерить як хлопці, так і дівчата. Ми їм допомагаємо, чим можемо: донатимо, даємо поради, консультації, карти, іноді топографічні прилади.

– Якими приходять першокурсники після школи?

– Рівень підготовки дуже впа, не буду кривити душою. Є абітурієнти з дуже високим навчальним рівнем, але в цілому, стало гірше, адже школа дає знань у нашій науці значно менше. Таке вже ставлення до нашої дисципліни впродовж останніх 10 років як мінімум. На мою думку, є три предмети, яким повинні в школі надавати максимум уваги (кажу з погляду патріотичного виховання, як національно формувальні дисципліни): це історія, українська мова та географія. І якщо з історією та українською мовою все більш-менш добре, то з географією дуже великі проблеми – МОН не хоче брати це до уваги.

– Як факультет впорався з онлайн?

– Психологічно найважче було в перший рік ковіду, але ми призвичаїлися. Складніше за все нам на практичних заняттях, їх ми проводимо так: я беру свою камеру, ставлю її та показую студентам, що роблю. Це важко робити технічно, тому природничі факультети йдуть на те, щоб

мати додаткові консультації. Дальні виїзні практики ми також не проводимо. Одна з наших баз в Ізюмському районі повністю розбита, друга – у небезпечній зоні. Єдиний вихід – академічна мобільність. Наші студенти проходять стажування в багатьох університетах Європи: Румунії, Естонії, Британії, Франції, Іспанії, Чехії тощо, а зараз ще й у Туреччині.

– А що з приводу нових освітніх програм?

– Нещодавно ми відкрили нову магістерську програму «Ландшафтне планування й відновлення територій», це пов'язано з проблемами, які вже є і які дуже гостро постануть перед Україною після війни. Тому починаємо вже завчасно готуватися, чим можемо бути корисними нашій країні. Нещодавно, коли ми з колегами з різних землевпорядних установ і закладів освіти України, Австрії й Німеччини говорили про це, то дійшли до висновку, що ландшафтним планувальникам не вистачає саме географічних знань і логічно буде спеціальну підготовку здійснювати на факультетах, на яких є потужна геопросторова база.

– Які плани факультету на майбутнє?

– Ми хочемо більшості студентів дати можливість виїхати в інші заклади освіти та попрацювати там. Також хочемо відновити наші порушені бази для практики, адже це була фішка нашого факультету. Ні один факультет України не мав настільки добре обладнаних навчальних баз. Але наші вороги зрівняли їх із землею... і машини поцупили, і бурові установки, і геофізичне обладнання.

Також ми б хотіли відкрити більше програм у магістратурі. Вважаємо, що магістратура – це не масова підготовка, це підготовка спеціалістів у вузькоспрямованій галузі, підготовка науковців, а в нас фактично кожен студент по закінченню університету має наукові публікації. Усі стовідсотково мають тези, окремі студенти – фахові публікації, одиниці мають публікації в нашому наукометричному журналі «Вісник геології, географії і екології». А в найбільших наших мріях і планах

– перемога, повернення наших воїнів і заняття в офлайн, адже його нічого не замінить.

– Який у вас найяскравіший спогад із Каразінським, зі своїм факультетом?

– Знаєте, коли все своє свідоме життя, з 18 років, живеш, працюєш, одружуєшся, народжуєш дітей в одній і тій же організації, вона стає другим домом. Навіть якщо й були в мене сумні спогади, то вони б уже стерлися всіма хорошими. Дивлячись на університет, я відчуваю теплоту, вдячність і любов. Так, мабуть, все ж таки, це любов. Кажуть, що людина через кожні 7 років повинна змінювати місце роботи, але щось в цьому сумніваюсь. Я в університеті з 1980 року і хотіла б сюди приходити, і приходити, і приходити. Це ДІМ, де на тебе сподіваються твої батьки, де тебе чекають діти, і де твої близькі й рідні люди, друзі підтримають і захистять, посміються, порадіють, посміються й заплачуть, скажуть правду врешті-решит, бо це родина.

– Що б ви побажали Каразінському?

– Не буду бажати Каразінському процвітання, бо він і так процвітає. Бажаю це краєвих студентів – це образити тих, хто є зараз. Бо вони краєві! Усі викладачі унікальні на будь-якому факультеті, уже мовчу про свій. Я бажаю, щоб студенти повернулися до аудиторій, а це значить кінець війни, кінець обстріла, початок нового кращого, успішнішого етапу в житті країни й Харкова. І тоді університет оживе, стане, як вулик, повний життя, сміху, гомону і щастя!

Меланія РИБАЛКО.

ДО ДНЯ СТУДЕНТА

«ВАЖЛИВО ВІРИТИ У СВОЇ СИЛИ ТА ЗБЕРІГАТИ СТІЙКІСТЬ НАВІТЬ ТОДІ, КОЛИ ШЛЯХ ЗДАЄТЬСЯ ВАЖКИМ», – ЛАУРЕАТ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ СТИПЕНДІЇ, СТУДЕНТ 2-ГО КУРСУ МАГІСТРАТУРИ ФАКУЛЬТЕТУ РБЕКС ЄВГЕН ХОДАЧОК

Продовжуємо знайомити читачів із талановитими студентами Каразінського. Євген Ходачок – студент 2 курсу магістерського рівня вищої освіти, спеціальність «Мікрота наносистемна техніка». У 2021 та 2022 роках він взяв участь у X та XI Всеукраїнській науковій конференції з міжнародною участю «Академічні та наукові виклики різноманітних галузей знань у 21-му столітті. Принципи CLIL в дії» факультету іноземних мов; у 2022 році – XVI Міжнародній конференції з передових тенденцій у радіоелектроніці, телекомунікаціях та комп’ютерній інженерії (TCSET) за підтримки IEEE; у 2023 році – XXXI Міжнародній науково-практичній конференції MicroCAD–2023; у 2024 році – XXXII Міжнародній науково-практичній конференції MicroCAD–2024; переможець (II місце) I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна у 2023/2024 навчальному році. Також він є експертом Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

– Розкажіть про ваш шлях до Президентської стипендії.

– Президентська стипендія – це результат наполегливої праці, відданості навчанню та активної участі в університетському житті. Успіхи в навчанні є одним з основних критеріїв для здобуття стипендії, тому я прагнув відмінних результатів завдяки регулярному відвідуванню занять, вчасному виконанню завдань та глибокому

ДО ДНЯ СТУДЕНТА

розумінню предметів. Робота над науковими дослідженнями, публікація статей, участь у конференціях розвивають науково-дослідні навички й допомагають привернути увагу до моїх академічних і наукових досягнень. Я долучався до університетських та факультетських заходів, допомагав організувати події, зокрема конкурс творчості першокурсників *Alma Mater*; День факультету, Всеукраїнську олімпіаду факультету РБЕКС з фізики «Радіоолімпіада». Важливо було вірити у свої сили та зберігати стійкість навіть тоді, коли шлях здавався важким. З особистих характеристик можу виділити в собі наполегливість, дисципліну, відданість справі та бажання поглибити свої знання в обраній сфері.

– Які поради дали б студентам, що прагнуть досягти високого рівня навчання?

– Насамперед потрібно розуміти, для чого ви вивчаєте ту чи іншу дисципліну, або взагалі, для чого обрали свою спеціальність. Намагайтеся не відкладати те, що можна зробити зараз, на потім, бо маленькі справи, невиконані вчасно, перетворюються на проблеми. Доречно навчитися встановлювати пріоритетність для кожного завдання. Не треба боятися помилитися, тільки так отримаємо досвід. Як і в будь-якій справі, для досягнення успіху в навчанні, треба знайти те, що приносить вам задоволення.

– Чи важко постійно підтримувати рівень академічної успішності, або навчання йде в задоволення?

– Навчання в будь-якому разі йде в задоволення, тому що мені подобається те, що я роблю. Мені ніколи не було важко підтримувати високий рівень академічної успішності, тому що це увійшло у звичку ще зі школи. З 6 класу я був постійним учасником і переможцем районних та обласних олімпіад з математики, фізики, хімії, біології,

географії, історії. Кращий учень року м. Волноваха 2018 року. Навчання в школі завершив із золотою медаллю.

– Чому обрали саме свою спеціальність?

– Спочатку сподобалась назва. На інтуїтивному рівні розумів, що може приховуватися за словами «Мікро- та наносистемна техніка». Створення мікро- та нанорозмірних приладів, обробка сигналів, програмування є основою сьогодення – часу електроніки та інформаційних технологій. А вже упродовж навчання я ознайомився з більшістю аспектів, пов'язаних із моєю спеціальністю, і зрозумів, що не помилився.

– З якого віку почали цікавитися своєю спеціальністю?

– Вперше дізнався про існування моєї спеціальності за три місяці до завершення шкільної освіти у 2019 році від аспіранта (на той час) нашого факультету, який проводив популяризаційну роботу серед випускників шкіл щодо факультету РБЕКС і його спеціальностей.

– Чим займаєтеся у вільний час?

– Вільний час я присвячую кільком важливим для мене справам. Регулярно займаюся спортом, щоб підтримувати форму та здоров'я. Постійно вдосконалюю свої знання англійської мови, щоб вільно спілкуватися й розуміти співрозмовників. Це корисно, цікаво, і відкриває нові можливості. Люблю дивитися фільми, що допомагає розслабитися й поринути в інший світ. Також для мене важливо проводити час з родиною та друзями, що заряджає позитивом і дає можливість відпочити душевно. Ці заняття допомагають мені зберігати баланс і знаходити натхнення в повсякденному житті.

– Розкажіть, як ви були долучені до Вченої ради факультету та які ваші обов'язки?

– До складу вченої ради факультету РБЕКС я був обраний двічі – перший раз у 2019 році, коли тільки вступив до бакалавратури, і вдруге у 2024 році, тому що склад Вченої ради оновлюється кожні п'ять років. Як член Вченої ради, я представляю інтереси студентів нашого факультету. беру участь у голосуваннях щодо обрання певної кандидатури на посаду кафедри факультету, процесах покращення освітніх програм, обговорення підсумків сесій, практик, вступних компаній. Окремим моїм завданням є представлення Вченої ради та студентства під час проведення акредитацій освітніх програм.

– Який ваш лейтмотив по життю?

– *Never give up! Be patient, be persistent!* (Ніколи не здавайся! Будь терплячим, будь наполегливим!)

– Яка ваша мрія?

– Зараз не знаю, чого конкретного хочу, але впевнений, що наукові пошуки приведуть мене до нових відкриттів і захопливі ідеї, які допоможуть мені у самореалізації. Мрію про можливість зробити внесок у розвиток науки та освіти, щоб мої знання й зусилля приносили користь суспільству.

– Чого б побажали нашому університету?

– Вітаю тебе, Каразінський, з черговим днем народження! Бажаю завжди залишатися осередком науки, культури та натхнення для студентів і викладачів. Нехай твої стіни дарують знання й досвід новим поколінням, а твої випускники прославляють наш університет, наш Харків, нашу Україну своїми досягненнями по всьому світу. Щиро зичу тобі процвітання, інновацій і безлічі яскравих моментів у кожному новому році!

Меланія РИБАЛКО.

ДО ДНЯ СТУДЕНТА

«ЧАС ДІЯТИ! СТАВЛЮ ЗА МЕТУ ПРОДОВЖИТИ НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ ТА СТАТИ ВИКЛАДАЧЕМ», – ЛАУРЕАТКА ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ СТИПЕНДІЇ, СТУДЕНТКА 2-ГО КУРСУ МАГІСТРАТУРИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ВІКТОРІЯ БЕЛЯЄВА

17 листопада 2024 року – цього дня Каразінський університет святкує 220-ту річницю від дня свого заснування та водночас День студента! Важливі події для всієї університетської родини. Вікторія Беляєва – захоплена навчанням студентка другого курсу магістратури соціологічного факультету Каразінського університету, президентська стипендіатка, неймовірно розумна та цілеспрямована.

– Вікторіє, розкажіть про свій шлях до соціології у Каразінському?

– Ще в 10 класі я зрозуміла, що соціологія – це те, чим хочу займатися. Точно знала, що прагну навчатися в Каразінському університеті, але не була впевнена, який факультет і спеціальність обрати. З часом соціологічний факультет почав мене все більше приваблювати, тож я вирішила вступити саме сюди, обравши спеціальність «Соціологія» за програмою «Соціально-політичні та маркетингові дослідження». За роки навчання на бакалавраті соціологія стала справжнім захопленням. Мені дуже сподобалося, я отримала практичний досвід у цій сфері, і вже не уявляла себе в іншій професії. Тому, коли постало питання подальшого навчання, магістратура на програмі «Соціальні технології» стала для мене очевидним і логічним вибором.

– Які особисті якості вважаєте ключовими для досягнення успіху в навчанні та житті загалом?

– У сучасному світі, де все стрімко змінюється, однією з найважливіших якостей стає здатність до постійного

ДО ДНЯ СТУДЕНТА

самонавчання, самодисципліни та гнучкості. Нові знання й технології з'являються щодня, а щось швидко втрачає свою актуальність, тому, щоб залишатися конкурентоспроможним на ринку праці, потрібно невпинно розвиватися, бути відкритим до змін.

– Що допомагає вам підтримувати мотивацію?

– Мене мотивує можливість займатися тим, що до душі. Я знайшла свою справу, яка приносить радість і задоволення, і це надихає продовжувати рухатися вперед.

– Отримання президентської стипендії – значне досягнення. Як вам вдалося досягти цього? Чи можете поділитися своїми рекомендаціями для студентів, які прагнуть до такого результату?

– Отримання президентської стипендії стало для мене приємним бонусом, хоча не можу сказати, що ставила це собі за конкретну мету. Я завжди прагнула добре навчатися та бути активною у житті університету. Я є головою студентського наукового товариства свого факультету, де разом з командою організовуємо різні конференції. Окрім того, активно беру участь у наукових заходах і займаюся дослідницькою діяльністю. Вважаю, що поєднання успіхів у навчанні та науковій активності стало вирішальним фактором на шляху до високої відзнаки.

– Що було найскладнішим викликом під час навчання? Як з цим впоралися?

– Моє навчання почалося у 2019

році, і вже в другому семестрі пандемія нас збила з ніг... Це стало справжнім викликом: навчання в дистанційному форматі, відсутність можливості спілкуватися особисто з одногрупниками та викладачами, обмежена участь в офлайн-заходах – усе це ускладнювало процес. Тоді здавалося, що це найскладніше, з чим я можу зустрітися. Але коли почалася повномасштабна війна, ці проблеми відійшли на десятий план. І тепер я розумію, що, мабуть, немає більшого виклику, ніж це. Саме мотивація стати кваліфікованим спеціалістом і професіоналом дає мені сили брати від навчання все, і не втрачати орієнтир у цих непростих умовах.

– Як виглядає ваш звичайний навчальний день? Чи вдається балансувати між навчанням та особистим життям?

– Мій звичайний навчальний день важко описати однозначно, оскільки я поєдную кілька видів навчання, дистанційну роботу за фахом та ще безліч інших справ. Для мене чим більше завдань, тим краще.

– Хто або що вас надихає? Можливо, є люди, які стали взірцем?

– Мене надихають інтелектуальні, високо професійні люди, які не лише є експертами у своїй справі, а й постійно прагнуть до розвитку та самовдосконалення. Однією з таких людей є моя наукова керівниця – докторка соціологічних наук, професорка, завідувачка кафедри соціології Людмила Георгіївна Сокурняська. Ми тісно співпрацюємо з першого курсу, і мене вражає її відданість своїй справі,

професіоналізм, те, який внесок вона робить у розвиток соціологічної освіти та науки в Україні. Вона працює, зокрема, з першокурсниками та вміє так натхненно викладати «Вступ до соціології», що дійсно захоує студентів у цю спеціальність, професію. Це унікально.

Взагалі, вона дуже багато працює: не тільки очолює кафедру, викладає, а ще й займається редагуванням статей для наукових видань із соціології, вона є віцепрезиденткою Соціологічної асоціації України, у неї багато, зокрема, організаційної роботи в САУ. І все це вона поєднує, залишаючися при цьому енергійною, натхненною. Це не може не вражати й не захоплювати.

– Як плануєте використати здобуті знання в майбутньому? Чи маєте вже певні цілі або амбіції, пов'язані з соціологією?

– Прагну продовжити своє навчання в аспірантурі, а згодом стати викладачем. Мені дуже подобається цей процес – ділитися своїми знаннями та навичками зі студентами. Я активно працюю над розвитком своїх педагогічних навичок, проводячи воркшопи, лекції та інші заходи, що дозволяють мені практикуватися в цій сфері. Це дає мені енергію та надихає. Крім того, захоплююся дослідницькою діяльністю, зараз активно працюю в цій галузі. Також хочу продовжувати працювати соціологом та аналітиком, адже це надзвичайно цікаво й дає можливість глибше розуміти суспільні процеси.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

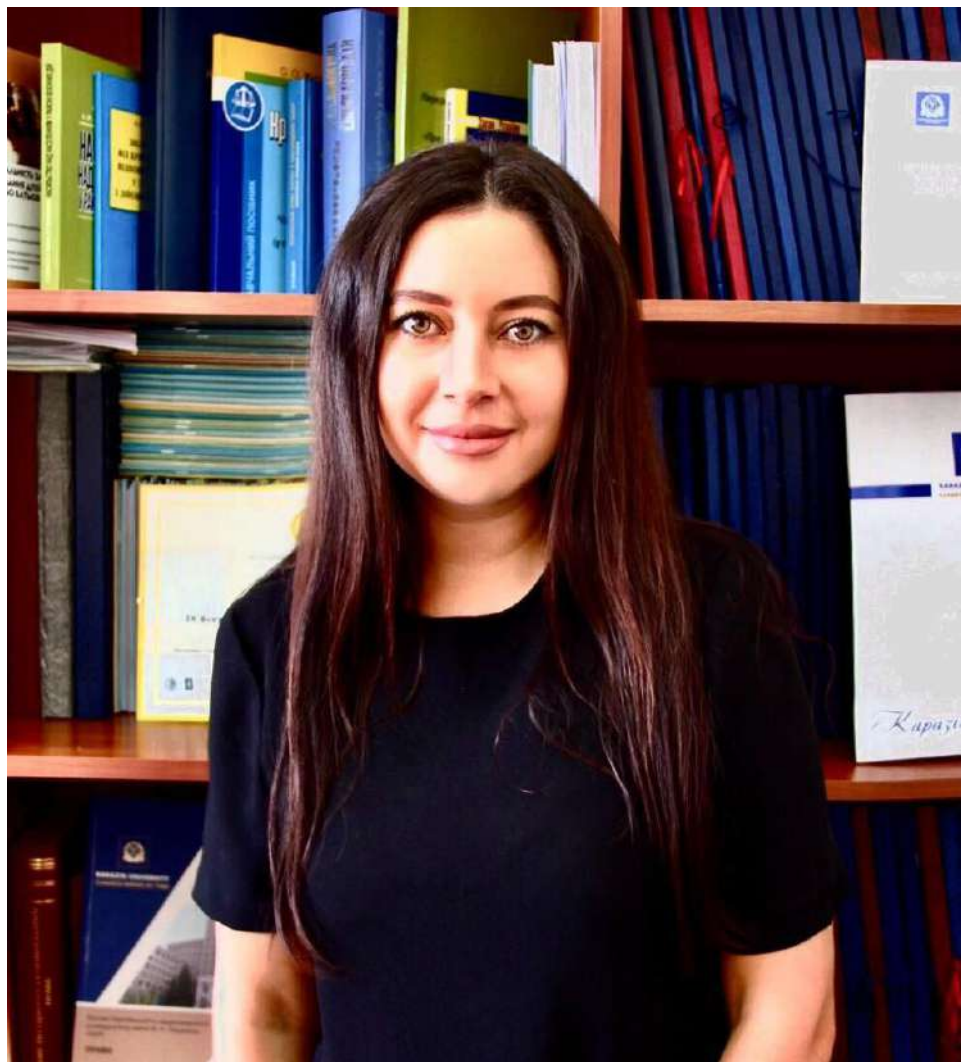
ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

ПРОФЕСОРКА КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ОЛЬГА ШАЙТУРО: «НА ЮРИДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЗАВЖДИ БУЛИ І БУДУТЬ ВИКЛАДАЧІ, ЯКІ НАДИХАЮТЬ НА ПОСТІЙНИЙ РОЗВИТОК»

Ольга Павлівна Шайтуро – професорка кафедри кримінально-правових дисциплін юридичного факультету Каразінського університету, випускниця нашого університету, яку знають не тільки як досвідченого викладача, але і як активну науковицю та практика в галузі кримінального права. Вона стала важливою частиною наукового середовища університету, успішно поєднуючи викладацьку діяльність з роботою над інноваційними проєктами та важливими науковими розробками. В умовах війни, коли змінюється не лише реальність, але й підходи до роботи, Ольга Павлівна змогла адаптуватися до нових викликів і продовжує активно працювати, впроваджуючи нові ініціативи. Сьогодні маємо чудову можливість поспілкуватися з нею про її професійну діяльність, досвід студентських років та її бачення майбутнього юридичної освіти в умовах сучасних реалій.

– Розкажіть про ваші найважливіші досягнення та проєкти, над якими працюєте зараз.

– Наразі я працюю над новими напрямами наукових досліджень, зокрема сучасними методиками розслідування та аналізом останніх змін у кримінально-процесуальному законодавстві. Також я є дійсним членом Ради прокурорів від університетської спільноти, де впроваджую науково-практичні розробки щодо поліпшення правового, організаційного та соціального забезпечення діяльності прокуратури. Крім того, опікуюсь питаннями забезпечення незалежності прокурорів.

– Як війна вплинула на вашу професійну діяльність, і як вам вдалося адаптуватися до нових умов?

– Війна безпосередньо вплинула на всіх нас як у професійному, так і в особистому житті. Виникають труднощі в ефективному проведенні освітнього процесу в таких складних умовах, у яких ми змушені жити та

працювати. Це й відключення світла, і постійні обстріли, і повітряні тривоги. Однак ми вже мали досвід дистанційного навчання під час пандемії й зараз робимо все можливе для забезпечення стабільного та безперервного навчання в умовах війни. Зараз нам усім потрібно підтримувати одне одного заради перемоги та допомагати нашим захисникам,

ВИПУСКНИКИ – НАША ГОРДІСТЬ!

завдяки яким можемо продовжувати жити та працювати. Вважаю, що індивідуальний підхід до кожного студента, враховуючи обставини, у яких живемо та адаптуємося, забезпечує дійсно високий рівень освітніх стандартів, яким відповідає освіта на юридичному факультеті та в університеті загалом.

– Які важливі чи інноваційні проєкти реалізує ваша кафедра нині?

– У цей надскладний час кафедра кримінально-правових дисциплін, на якій я працюю з моменту захисту кандидатської дисертації, продовжує впроваджувати успішні результати проєкту «Кримінальна політика Європейського Союзу» у навчальний процес. Крім того, кафедра працює над інтеграцією комплексу науково-навчального обладнання, що забезпечить навчання методиками розслідування кримінальних правопорушень проти особи з використанням сучасних техніко-криміналістичних засобів.

– Які найяскравіші спогади зі студентських років залишилися?

– Університет відомий своїми давніми академічними традиціями та високим рівнем освіти. Окрім навчання, активно працюють різні студентські організації, проводять культурні заходи, зокрема конкурс *Alta Mater*; у якому представники юридичного факультету свого часу здобули призове місце. Також існують можливості для занять спортом. Під час мого навчання факультет неодноразово здобував призові місця на міжфакультетських змаганнях з тенісу. Особисто для мене було важливим брати участь у науково-практичних конференціях та круглих столах для молодих вчених, що сприяло моєму подальшому розвитку. Усе це стало міцним підґрунтям для набуття знань, необхідних для професійного зростання.

– Чи були викладачі, які вас надихали? Які цінні риси або настанови вони вам передали?

– На юридичному факультеті завжди були й будуть викладачі, які надихають на постійний розвиток і удосконалення як професійних, так і особистих якостей. Як випускниці цього факультету, мені дуже приємно бути частиною університетської родини та щодня працювати поруч із людьми, які навчали та формували в мені професіоналізм юриста. Хочу відзначити величезний вклад у розвиток факультету та моєму становленні Тетяни Євгенівни Кагановської. Її приклад надихає на подальший розвиток та вдосконалення професійних навичок. Також були викладачі, які навчали нас розвивати навички академічної доброчесності, застосовувати сучасні наукові методи та технології, а головне – відповідати високим етичним та моральним стандартам, що супроводжуватимуть нас протягом усього життя. Деякі з них, на жаль, уже не з нами, але вони назавжди залишаться в нашій пам'яті.

– Які навички та риси характеру важливо розвивати студентам юридичного факультету для успіху в сучасних умовах?

– Розвиток аналітичних здібностей є однією з головних задач юридичної освіти. Тому студентам юридичного факультету необхідно вміти всебічно аналізувати складну інформацію та знаходити логічні рішення проблем. У сучасних умовах особливо важливим є вміння ефективно спілкуватися з усіма учасниками юридичного процесу. Комунікативні навички та здатність вести перемовини – це ключові здібності для юристів. Крім того, потрібно розвивати стресостійкість, емоційний інтелект, вміння організовувати та ефективно використовувати свій час, а також відповідати високим етичним стандартам поряд із досконалим знанням законодавства.

– Що б ви побажали університету та його студентам у день народження закладу?

– Хочу побажати університету подальшого розвитку, вдосконалення

Ольга Шайтуро
в Європейському суді з прав людини

та зміцнення лідерських позицій у сфері освіти й науки. Сподіваюся, що його репутація зростатиме не лише в Україні, а й за її межами, залучаючи талановитих студентів та викладачів з усього світу. Бажаю студентам здобути не тільки теоретичні знання, а й практичні навички, які зроблять їх справжніми фахівцями. Нехай кожен день у стінах університету приносить нові відкриття та надихає на досягнення високих цілей. Нехай здобута освіта відкриває перед випускниками двері до успішного професійного майбутнього. Бажаю, щоб університет і його студенти завжди йшли пліч-о-пліч, долаючи труднощі та досягаючи нових висот у науці й освіті. Спільно з цим, нехай цей день народження стане початком нового етапу розвитку для всієї університетської спільноти!

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

СПОРТИВНА ЗІРКА! ПИШАЄМОСЯ!

ВОЛОДИМИР КОЧАНОВ: «РАДИЙ ПРЕДСТАВЛЯТИ КАРАЗІНСЬКИЙ НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ»

ШЛЯХ СТУДЕНТА-МІЖНАРОДНИКА ВОЛОДИМИРА КОЧАНОВА ДО МЕДАЛІ ЧЕМПІОНАТУ СВІТУ–2024

Газета «Каразінський університет» розповідає вперше про Володимира Кочанова, «Спортивну зірку Слобожанщини» за версією відділення НОК України в Харківській області, про його шлях до медалі на чемпіонаті світу–2024 з вільної боротьби. З Володимиром Кочановим ми зустрілися в будівлі головного корпусу університету в новому та сучасному спортивному клубі Univer GYM під час тренування спортсмена. Таких, як Володимир, називають «живчиками» – стільки у нього енергії, ідей, позитивного настрою, якими хлопець залюбки ділиться з оточенням. Крізь гуркіт заліза, ми почали розмову про спорт, навчання, перемоги, мотивацію та мрії...

На шляху до своєї «бронзи» студент першого курсу магістратури ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу» Володимир Кочанов здолав представника Азербайджану Айдина Ахмадова (11:0). Змагання проходили з 21 по 27 жовтня в столиці Албанії Тирані. Дебютував Володимир на міжнародному рівні в березні 2023 року, коли став срібним призером на молодіжному чемпіонаті Європи U–23.

– Володимире, вітаю зі здобуттям «бронзи». Звідки така любов до спорту?

– Дякую. Сподіваюсь, що наступна медаль буде золотою [ред. – усміхається]. Майже все життя вивчаю єдиноборства. Любов до спорту в мене від батьків, адже я зі спортивної родини. Батько Валерій Кочанов – тренер національної збірної України з регбі. Тому інших варіантів захоплення у мене не було. Зовсім маленьким, з 5 років, почав тренуватися

спочатку під крилом батька, а з часом інших досвідчених тренерів у борцівських залах. Спершу це була греко-римська боротьба, а потім десь в 11 років перейшов на вільну боротьбу, власне так і розпочав уже впевненіший шлях до своїх перших перемог.

– Чому спортивний юнак обрав місцем подальшого зростання Каразінський?

– На мою думку, Каразінський – номер один у Харкові. До того ж старша сестра закінчила факультет іноземних мов Каразінського, і є професіоналом у своїй сфері. У школі в мене була ідея пов'язати життя з професією юриста, але потім я зважив думки, свої мрії та вподобання й обрав шлях міжнародника. Перемогла цікавість до журналістики, мене давно приваблює мультимедійний, інформаційний бік нашого життя. Тому паралельно зі спортом вдосконалюю майстерність з ораторського мистецтва, блогерства, практикую новинні пабліки зі спорту, політики тощо у своїх соцмережах. Мене приваблює сфера міжнародних відносин, медіакомунікацій, завдяки яким я планую прокачати медіаграмотність, знання мов, підвищити рівень знань, розкрити себе. Саме тому й обрав ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу», спеціальність «Інформаційна безпека». Зауважу, сьогодні великий спорт – це і є політика, важливо бути обізнаним у ній. На спортсменів лягає велика відповідальність на змаганнях, пресконференціях. Видатні спортсмени, як правило, досить ерудовані люди!

– Глобальні пріоритети? Розклад дня чемпіона та підготовка до ліцензійних турнірів?

– Найважливіше в житті, щоб родина була здорова та щаслива. Не хочу називати спорт роботою, бо від нього отримую задоволення, спорт – це кредо життя. Серед стратегічних бажань – залишити своє прізвище в історії. Графік тренувань у мене різний, залежить від змагань. Турніри не впливають на фізпідготовку, а допомагають перевірити, чи ми у формі та на що ми здатні, як себе почуваємо на килимі, за килимом, техніку, впевненість, фізичну та психологічну витривалість. Тренуюсь наразі в Харкові, але продовжуватиму підготовку в Києві, адже тут важко

СПОРТИВНА ЗІРКА! ПИШАЄМОСЯ!

знайти спарингпартнерів. Міжсезоння можна провести в Харкові, бігати в Саржиному Яру, але це оздоровчі програми тренувань. До столиці їду вже готуватися професійніше на олімпійську базу в Конча-Заспі.

– Як тримасш справу життя на плаву в умовах війни?

– Усе стало максимально скрутно, але ми працюємо – і це головне. До війни та коронавірусу життя було сповнене справжньої повноти – спілкування, зустрічі, відчуття справжнього життя. Війна ж принесла біль, невизначеність, втрати, тривоги, обмеження. Але українці вміють боротися з бідю, досягати цілей. Отож у березні 2022 року спільно зі спортивною організацією «Адреналін», котра стала згодом волонтерською, ми почали їздити однією командою на різні волонтерські рухи та допомагати харків'яч. Відвозили харчові набори на Куп'янський, Херсонський, Донецький напрями, у Київську область. У перші дні після звільнення Куп'янська наша команда волонтерів першою завезла допомогу – 400 харчових наборів.

Перші пів року про спортивну кар'єру ніхто не думав, ніхто не розумів, що буде далі. Ми розуміли, або допомагали країні вистояти, або виїжджаси будувати спортивну кар'єру за кордон. За час пандемії та війни виїхало багато перспективних спортсменів з країни. Я зробив свій вибір свідомо, бо інакше, як в Україні своє життя не уявляю. Тому вже влітку 2022 року тренер збірної України запропонував поновити тренування та готуватися до чемпіонату світу в Болгарії...

– Владьєсья поєднувати навчання та спорт, що найбільше запам'яталося зі студентського життя?

– Жодного разу не був за межею в навчанні. Завдяки дружній родині одногрупників та викладачів, які з розумінням йдуть назустріч, усе встигаю. З найскравіших спогадів про студентство – цікаві пари з політології В'ячеслава Целуйка, який з першої лекції запам'ятав усі наші прізвища

та хто чим живе. Кожна контрольна та самостійна реально подобалися, ми захоплено вивчали предмет.

– Поділися емоціями від чемпіонату світу, і хто готував до спортивних вершин?

– До чемпіонату світу 2023 готував заслужений тренер України Святослав Хоменко, який нині є особистим тренером. А свій шлях до спортивних висот розпочав під керівництвом заслуженого тренера України та заслуженого працівника фізичної культури і спорту Миколая Ченцова. Наразі тренер та лідер збірної команди України Василь Петрович Федоришин, заслужений майстер спорту України з вільної боротьби; срібний призер XXIX літніх Олімпійських ігор у Пекіні, двічі призер чемпіонатів світу, триразовий чемпіон Європи. Багаторазовий чемпіон України. Заслужений майстер спорту України з вільної боротьби. У нас добре ставлення одне до одного, мені подобається з ним працювати, він довіряє мені, я повністю довіряю йому. Щодо вражень, хочу сказати, нинішня «бронза» – це не тільки моя перемога, а й результат спільних зусиль. Вдячний усім, хто підтримував мене на цьому

шляху. Але найбільшу шану віддаю нашим захисникам, які відстоюють наше право на майбутнє. Ця медаль – символ нашої єдності, але основний тягар лежить на плечах тих, хто на передовій. Дякую за вашу відвагу та Слава Україні!

– Твій месидж Каразінському в його славний ювілей?

– Щасливий представляти Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна на міжнародній арені. Для мене честь бути частиною каразінської спільноти!

Допоки ми готували випуск газети, отримали чудову звістку: згідно з наказом Міністерства молоді і спорту Володимир Кочанов разом з наставниками увійшли до складу національної збірної команди України, яка буде готуватися до літніх Олімпійських ігор–2028 у Лос-Анджелесі (США).

Вітаємо Володимира та його тренерів! Бажаємо подальших перемог на спортивній арені та по життю!

Ліна ТИМАРСЬКА.

КАРАЗІНСЬКИЙ ПОТРЕБУЄ ПІДРИМКИ

ПОШКОДЖЕНО 267 ВІКОН

Ніч 9 листопада стала ще одним випробуванням на міцність для нашої університетської родини.

Унаслідок удару росіян у сквер між будівлями університету пошкоджено головний і північний корпуси. На щастя, постраждалих серед каразінців немає.

Цього разу ударна хвиля та уламки пошкодили 267 вікон у корпусах. З самого ранку наша спільнота активно прибирала уламки та займалася ліквідацією наслідків.

Разом ми подолаємо ці виклики й обов'язково відновимо університет. Щиро вдячні кожному, хто підтримує нас у цей складний час. Долучитися до допомоги можна через Фонд Kharkiv Karazin University Foundation.

*Фото: Вікторія ЯКИМЕНКО,
Діана КУРГАНОВА.*

ВІТАННЯ!

КАРАЗІНЦЯМ ПРИЗНАЧЕНО СТИПЕНДІЇ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ДЛЯ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

Вітаємо молодих учених:

старшого наукового співробітника навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ярослава Гречку;

старшого викладача кафедри прикладної хімії хімічного факультету Дениса Чудака;

старшу наукову співробітницю навчально-наукового інституту «Фізико-технічний факультет» Ольгу Житняківську, якій подовжено виплату стипендії.

Бажаємо нових здобутків у подальшій науковій діяльності, невичерпної енергії та здійснення всіх професійних і особистих задумів.

ПОДІЇ

КАРАЗІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ – СЕРЕД УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «МЕДІАГРАМОТНІСТЬ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»

Начальник відділу глобального розвитку Марина Григор'єва взяла участь у Міжнародній конференції «Медіаграмотність в умовах війни та глобальних трансформацій», що відбулася 11 листопада 2024 року в Києві.

Організаторами заходу виступили громадська організація «Український інститут медіа та комунікації» у партнерстві з DW Akademie, за фінансової підтримки Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку Німеччини (BMZ), Програми підтримки ОБСЄ для України, Міністерства закордонних справ, у справах співдружності та розвитку Великої Британії й ZINC Network.

У центрі уваги учасників конференції були, зокрема, міжнародна колаборація у сфері посилення медіаграмотності населення різних країн світу, стратегії роботи з вразливими аудиторіями у сфері медіаграмотності в умовах війни, адаптація медіаграмотності до швидкої еволюції ІШ, а також цифровізація та розвиток ІШ як виклики для сфери медіаграмотності.

ОСВІТА ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРЕДСТАВНИКИ ІНСТИТУТУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СТАЛИ УЧАСНИКАМИ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, ОРГАНІЗОВАНОЇ НАЦІОНАЛЬНИМ УНІВЕРСИТЕТОМ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

6 листопада делегація студентів навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» взяла участь у 82-й студентській науково-технічній конференції, що проходила в Національному університеті «Львівська політехніка». Ця подія стала незабутнім етапом у житті наших студентів, надавши їм можливість не лише продемонструвати свої наукові досягнення, але й зануритися в багатогранний світ студентства та наукових досліджень. До складу делегації ввійшли: Максим Сергієнко, Маргарита Дац, Марія Філенко, Марія Приймак, Аріна Щербакова, Поліна Юдіна, Аліса Балюк, Владислав Гонтарук, Євгеній Капран. Конференція, організована інститутом адміністрування, державного управління та професійного розвитку, зібрала студентів з різних регіонів України. Наші учасники виступали у підсекціях та презентували свої дослідження на різноманітні теми, що викликали інтерес і жваві обговорення серед колег та експертів. Чинний голова Студентської ради Інституту державного управління Максим Сергієнко зайняв почесне 2 місце на конференції. Найкращі доповіді були відзначені нагородами, що стало свідченням високого рівня підготовки та професіоналізму наших студентів.

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ

КАРАЗІНЦІ ДОЛУЧИЛИСЯ ДО МІЖНАРОДНОГО ВОРКШОПУ «ХАРКІВ ПІД ОБСТРІЛАМИ. ЛОКАЛЬНА ІСТОРІЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ»

24–25 жовтня 2024 року у берлінському кампусі Університету Хагена відбувся міжнародний воркшоп «Харків під обстрілами. Локальна історія під час війни».

У заході взяли участь старша викладачка кафедри українознавства філософського факультету Вікторія Нестеренко та доцент кафедри історії України історичного факультету Євген Захарченко.

Окремі слова вдячності виражаємо науковим керівникам Олегу Конотощеву та Олексію Олешку, які доклали значних зусиль у підготовці студентів до цієї важливої події. Їхній професіоналізм, відданість своїй справі та підтримка допомогли учасникам успішно представити свої наукові роботи на високому рівні, що стало запорукою визнання їхніх досягнень.

Окрім наукової частини, організатори конференції підготували для учасників насичену культурну програму. Після завершення офіційних заходів, делегацію запросили на екскурсію містом Лева. Львів, з його унікальною архітектурою,

багатою історією та неповторною атмосферою, справив на наших студентів незабутнє враження. Вони відвідали визначні пам'ятки, прогулялися вузькими вуличками старого міста та відчули дух справжньої культурної столиці України.

Поїздка до Львова стала для наших студентів не лише науковою, а й культурною подією, що збагатила їх новими знаннями та враженнями. Ми вдячні організаторам за чудову можливість взяти участь у конференції та відвідати таке дивовижне місто, як Львів. Сподіваємося, що подібні заходи стануть традицією і сприятимуть розвитку наукового потенціалу нашої молоді.

У фокусі уваги було обговорення проблем публічної історії, усної історії, студій пам'яті, переосмислення понять «коротке»/«довге» ХХ століття та методологічного застосування цих студій до локальної історії, зокрема кейсу Харкова.

Учасники та учасниці презентували свої дослідницькі проекти, над якими працюють в умовах війни та взяли участь у публічній дискусії.

РЕПОРТАЖ

KARAZIN WEEKENDS LEGACY: HONORING 220 YEARS: ВІДКРИВАЄМО ШКОЛЯРАМ ТАЄМНИЧИЙ СВІТ НАУКИ

У величних стінах Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна пройшов унікальний освітній проєкт Karazin Weekends Legacy: Honoring 220 Years, який відкрив нові можливості для понад 300 школярів Харківщини. Цей проєкт, уже вдруге організований університетом, дозволив учасникам зануритися в атмосферу студентського життя, здобути перші знання та відчутти себе частиною великої університетської родини.

Наші кореспонденти також долучилися до організації свята, побували волонтерами на різних локаціях та зарядилися яскравими енергіями від щасливих облич.

Святкове відкриття та напутнє слово

На урочистому відкритті ректорка університету Тетяна Кагановська та декани різних факультетів звернулися до молоді з наснажливими словами. Вони підкреслили важливість віри в себе, наполегливості та прагнення до знань. Це були не лише промови – кожен виступ супроводжувався теплотою й підтримкою, яку школярі відчуватимуть протягом усього навчального шляху. Спеціальним дарунком для гостей став виступ хору Ad Libitum і музична програма від оркестру університету, що додало заходу особливої атмосфери.

Квест у лабіринтах Каразінського

Після церемонії школярі розпочали захопливий квест, що простягнувся різними локаціями університету. Цей виклик дозволив учасникам перевірити свою кмітливість і вміння працювати в команді. Школярі подорожували таємничими університетськими коридорами, розгадуючи загадки й виконуючи завдання, за які вони могли отримати «васильки» – університетську ігрову валюту, що обмінювалася на призи.

Своїми враженнями стосовно заходу поділилася одна з організаторок Karazin Weekends Legacy Каміла Рахматіллаєва:

«Це було дуже цікаве й водночас дуже відповідальне завдання – організувати такий захід для школярів, щоб вони мали змогу ближче познайомитися з можливостями, які пропонує університет. Діти змогли відвідати кілька факультетів, що стало важливим кроком для визначення їхніх подальших професійних напрямів. Це справжня профорієнтація, яка допомогла їм зрозуміти, чим вони хочуть займатися в майбутньому.»

Протягом тижня школярі не лише слухали лекції, а й брали участь у практичних заняттях, а також випробували себе в захопливому квесті університетськими лабіринтами. Такий формат дозволив їм проявити кмітливість і командний дух, що стало

чудовим доповненням до теоретичної частини. І, звісно, вони отримали можливість виграти призи за «васильки» – ігрові кошти, отримані за виконання завдань квесту.

Це все стало можливим завдяки неймовірній команді організаторів та волонтерів, серед яких були студенти, готові допомогти й підтримати. Величезну роль у реалізації проєкту зіграла наша загоджена робота та бажання створити щось особливе. Хоча ситуація в Харкові ставила певні виклики, ми все ж змогли досягти поставлених цілей, і я рада, що школярі залишилися задоволені.

Ми впевнені, що такі заходи важливі для розвитку молоді, і спільними зусиллями продовжимо робити їх кращими та ще більш змістовними».

РЕПОРТАЖ

Заняття та наукові відкриття

Протягом тижня школярі отримали доступ до захопливих лекцій і практичних занять у чотирьох різних напрямках. Вони вивчали основи невідкладної допомоги, опанували методи тайм-менеджменту, знайомилися з редакторською роботою, а також мали змогу працювати зі штучним інтелектом. Кожен день був наповнений новими знаннями та враженнями, і хоча це були канікули, молодь із захопленням і відданістю відвідувала всі заняття.

Фінал та вручення сертифікатів

На урочистому фіналі учасники проекту отримали свої заслужені сертифікати, як символ завершення освітньої подорожі. Проректор Борис Самородов, а також декани факультетів привітали молодь із першими кроками в академічному світі, побажавши їм успіхів у подальшому навчанні.

Музичні виступи та наукові демонстрації

Церемонія була прикрашена виступами ансамблю барабанщиць Power girls та саксофоніста Назара Савченка. Також гості мали змогу побачити наукові демонстрації, зокрема експерименти з азотом, які заворожили всіх присутніх. Це було справжнє свято знань, на якому наука ставала ближчою та зрозумілішою.

Незабутні враження школярів від проекту Karazin Weekends Legacy

Москаленко Вероніка, учениця Харківського ліцею №15: «Цей тиждень був незабутнім! Я вперше відчула себе частиною такої великої

академічної спільноти. Кожне заняття – це новий досвід, а вивчення тем, які ми проходили, змушувало мене мріяти про майбутнє навчання в університеті. Найбільше вразили практичні заняття в симуляційному центрі, де навчалися надавати першу допомогу. Було приємно відчувати себе частиною Каразінського».

Адаменко Євгенія, учениця Харківського ліцею №49, розповіла: «Мені дуже сподобалося вивчати основи тайм-менеджменту та працювати зі штучним інтелектом! Ці навички, я впевнена, знадобляться мені не лише в університеті, а й у подальшому житті. Також приємно було зустріти так багато активних, зацікавлених учнів з різних шкіл Харкова. Атмосфера на урочистому випуску була просто неймовірною, особливо виступи барабанщиць і саксофоністів. Я відчула гордість, що стала частиною цього проекту».

Косенко Андрій, учень Харківського наукового ліцею-інтернату «Обдарованість»: «Karazin Weekends Legacy став для мене подією року! Кожне заняття було глибоким і насиченим, а практичні частини дозволили нам проявити себе. Величний зал, урочистості, музика – усе це створювало атмосферу єдності. Сподіваюся, у майбутньому повернутися сюди як студент Каразінського університету!»

Левікіна Анна, учениця Харківського ліцею №5: «Моя участь у заході Karazin Weekends Legacy стала незабутнім досвідом, який залишить у серці важливі спогади. В урочистій

атмосфері Каразінського університету ми, учасники, відчули себе частиною великої родини, що об'єднана любов'ю до знань».

Своїми враженнями поділилася Хоменко Анастасія, учениця Харківського ліцею №107: «Виступи викладачів і гостей події надихали, а сертифікати, які ми отримали, стали символом наших досягнень та нового етапу в навчанні. Вдячна організаторам за можливість бути частиною цього важливого проекту, адже такі заходи дозволяють не тільки здобути знання, а й відчувати каразінський дух єдності».

Особистий досвід волонтера

Я, кореспондентка газети, також допомагала в організації заходу в рамках локації «Бункер». Це було неймовірне відчуття – спілкуватися з дітьми, бачити їхні захоплені очі та ділитися знаннями. Кожен із школярів – це наше майбутнє, майбутнє України, частина великої родини Каразінського університету.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

СТУДЕНТСЬКА ТЕРИТОРІЯ

ГОЛОВА СНТ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ АНДРІЙ ГРЕБІННИК РОЗПОВІВ ПРО ЗРОСТАННЯ, НАВЧАННЯ, СТУДЕНТСЬКУ НАУКУ ТА ВНУТРІШНІЙ РЕСУРС

Нещодавно на історичному факультеті Каразінського університету відбулася звітно-виборча конференція Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів і молодих учених. Було обрано нового голову – ним став студент IV курсу Андрій Гребінник. Новий лідер СНТ історичного факультету розповів про досягнення, навчання, внутрішній ресурс, плани та мотивацію йти вперед.

– Андрію, як почуваш себе на посаді голови СНТ історичного факультету? Розкажи про свої повноваження, студентське ком'юніті, задуми, перші кроки?

– Ніколи не задумувався, що коли-небудь мені пощастить бути обраним на цю посаду. Здавалося, що відповідальність керувати «молодою наукою» на факультеті відводиться особливим людям. Такою, на мій погляд, була попередня очільниця СНТ, нині студентка I курсу магістратури історичного факультету Земляна Варвара. Мої відносини з товариством розпочалися наприкінці 2022 року, коли я став старостою наукового гуртка кафедри нової та новітньої історії. За той час мені та кураторці гуртка, доценту М. Л. Крютченко вдалося організувати багато цікавих заходів. Тепер переді мною відкриваються нові перспективи і виклики. Найголовніші серед них – це організація підтримки діяльності Наукового товариства в період війни та дистанційного навчання. Під час обговорення, як розвивати студентську науку, дійшли згоди щодо таких позицій: посилення кооперації з науковими товариствами інших університетів, організація всеукраїнських та міжнародних конференцій. Так, наразі маємо спільні проєкти з Науковим товариством історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Організуємо конференцію присвячену річниці початку Революції Гідності. В перспективі було би добре налагодити контакти з історичними факультетами вишів Львова, Одеси. Також наше товариство

опікується важливими заходами – це щорічна Краєзнавча конференція молодих учених, яка традиційно проходить наприкінці осені. Інший проєкт – це міжнародна конференція “Каразінські читання”, що проводяться наприкінці квітня кожного року. Організація кожного івенту – це складний процес, що вимагає зусиль, координації з адміністрацією факультету, дослідницькими установами й організаціями не лише Харкова, а й України та навіть зарубіжжя...

Зауважу, що в структурі товариства продовжують діяти вісім наукових гуртків, закріплених за кожною з п'яти кафедр. Їхні старости є рушійною частиною студентського активу факультету. Окрім них, до складу товариства входить правління, що складається з голови, заступників та секретаря. В кожного є свої чіткі обов'язки та робота. Саме завдяки відповідальності кожного учасника цієї дружньої спільноти історична наука продовжує розвиватися, і ми маємо надію на її майбутнє.

– Як вдається поєднувати навчання та головування?

– Дійсно, окрім роботи в товаристві, гостро стоїть питання навчання на IV курсі бакалаврату, що проходить в умовах скороченого семестру. Саме навчання проходить набагато складніше, ніж раніше, адже звичне для семестру навчальне навантаження вклали в термін, менший звичайного на три тижні. Як наслідок – не завжди виходить тримати все в голові. Найголовнішим завданням є дипломна робота, в яку я наразі занурений. Її тема продовжує дослідження, закладені ще на I курсі – вивчення еволюції британської монархії, як політичного інституту в модерну добу, увага буде приділена аналізу років правління короля Джорджа III.

– Найяскравіші враження зі студентських років?

– З теплом згадую свою цьогорічну археологічну експедицію до історико-культурного заповідника “Більськ”. Ідея поїхати туди визрівала ще минулого року, але втілити її вдалося лише зараз. За 10 днів перебування в Більську на Полтавщині, серед залишків скіфських валів та курганів, мені вдалося взяти участь в розкопках. Попри те, що працювати доводилося у спеку і впродовж багатьох годин, незабутні враження від знахідки бронзового наконечника стріли відігнали втому, наснажили. Окрім цього, подорож до Більська не була б такою яскравою, якби не колектив студентів нашого факультету. Напевне, за дистанційного навчання це була найкрутіша очна зустріч. Починаючи особливо цінувати такі моменти, коли є змога контактувати з друзями не кілька годин на рік, а майже цілих два тижні.

– Головні здобутки за останній час?

– У вересні мені вдалося пройти відбір та співбесіду на участь у програмі “Sur-Place 2024/2025” від Фонду Конрада Аденауера. Завдяки цьому впродовж більшої частини наступного року я матиму змогу брати участь в наукових заходах, зокрема семінарах, організованих цією фундацією.

– Важко робити будь-які прогнози, але історикам властиво аналізувати минуле і зазірати у завтра? Про що твої мрії та сподівання?

СТУДЕНТСЬКА ТЕРИТОРІЯ

– Часто мене запитують, що я планую робити після здобуття диплому бакалавра. Щоразу я вагаюся з відповіддю, розумію, що, в першу чергу, спробую вступити до магістратури Каразінського на свою ж спеціальність. Якщо говорити про працевлаштування, то хотів би спробувати себе у роботі за фахом,

– можливо, вчителем. Каразінський університет дав мені не лише цінні навички та знання, але й соціальні зв'язки, які я не припиняю підтримувати. Мова йдеться передусім про університетських друзів та товаришів. Головні мрії та бажання: зробити разом більше для історичної науки, університету, залишити

по собі щось позитивне та корисне для наступників.

Ліна ТИМАРСЬКА.

ПЕРШОКУРСНИКИ-2024

ПЕРШОКУРСНИЦЯ ФАКУЛЬТЕТУ МАТЕМАТИКИ І ІНФОРМАТИКИ ІРИНА ЧЕБІТЬКО: «МЕНЕ НАДИХАЮТЬ ЛЮДИ, ЯКІ ЩИРО ЗАХОПЛЕНІ СВОЄЮ СПРАВОЮ ТА ГОТОВІ ДОЛАТИ БУДЬ-ЯКІ ТРУДНОЦІ НА ШЛЯХУ ДО СВОЄЇ МЕТИ»

Для цьогогорічної першокурсниці факультету математики і інформатики Каразінського університету Ірини Чебітько вибір Каразінського університету був очевидним: «Я обрала Каразінський університет завдяки його високому рівню освіти та репутації. Важливою перевагою є також можливість участі в масштабних наукових проєктах і доступ до сучасних ресурсів».

– Чому ти обрала саме цю спеціальність? Що найбільше в ній подобається?

– Декілька років тому я навіть не уявляла, що навчатимуся на математичній спеціальності. Раніше думала, що моє майбутнє буде пов'язане з комп'ютерними науками, оскільки цікавилася програмуванням та ІТ, хоча математика завжди мені подобалася. Однак за останні два роки мої інтереси змінилися: я почала глибше вивчати математику й зрозуміла, що це та сфера, яка приносить мені найбільше задоволення. Тому вирішила обрати спеціальність «Прикладна математика».

– Які риси характеру, на твою думку, допоможуть тобі досягти успіху в навчанні та майбутній професії?

– Я вважаю, що найважливішими рисами для досягнення успіху є наполегливість, дисциплінованість і готовність навчатися на власних помилках. У будь-якій справі важливо ставитися до невдач як до частини процесу та не боятися відчувати недосвідченість. Ці риси не скасовують

прагнення досягти своїх цілей, а навпаки роблять шлях до них реальнішим. Думаю, що я володію цими якостями достатньою мірою, щоб рухатися вперед і рости як фахівець.

– Хто тебе надихає й чому?

– Мене надихають люди, які щиро захоплені своєю справою та готові долати будь-які труднощі на шляху до своєї мети. Зокрема, це мої вчителі з математики, які не лише глибоко володіли предметом, а й змогли передати свою любов до цієї науки. Вони надихнули мене вивчати математику ще глибше, завдяки чому я змогла визначитися зі своїм майбутнім шляхом. Їхній приклад справжньої відданості своїй справі мотивує мене прагнути досягати нових вершин.

– Які в тебе хобі або захоплення поза навчанням?

– Моє головне захоплення — це нумізмати́ка. Збираю колекцію монет євро з різних країн, і цей процес для мене не лише цікавий, але й допомагає дізнаватися більше про культуру та історію інших країн. Також я люблю читати книжки, серед улюблених — «11/22/63» Стівена Кінга та «1984» Джорджа Орвелла. Крім того, мене захоплює стрільба з лука, яка допомагає розвивати концентрацію та витримку. І, звісно, обожаю велопрогулянки, які дозволяють розслабитися та насолодитися природою.

– Яке твоє найбільше досягнення?

– Вважаю важливим моментом у моєму житті перехід зі звичайної школи до математичної. Цей крок вимагав від мене здатності швидко адаптуватися та докладати значних зусиль, оскільки я опинилася перед необхідністю надолужувати навчальну програму, яку мої однолітки проходили вже кілька років.

– Як ти уявляєш свою професійну кар'єру після закінчення університету?

– Усвідомлюю, як швидко змінюється світ, тому не хочу обмежувати себе конкретними планами. Втім, я зосереджена на тому, щоб знайти таку роботу, яка приносить мені радість і мотивацію кожного дня. Прагну до професії, де зможу розвиватися та бути корисною суспільству.

Анастасія ОДИНЕЦЬ.

НАУКА ПІД ЧАС ВІЙНИ

КОСМІЧНЕ СЬОГОДЕННЯ: ДІАЛОГ З КАРАЗІНСЬКИМ АСТРОНОМОМ ІВАНОМ СЛЮСАРЕВИМ

Астрономія, як наука, не лише відкриває безмежні горизонти космосу, а й надає можливість глибше зрозуміти наше місце у Всесвіті. Незважаючи на складні обставини, українські вчені, зокрема Іван Слюсарев, продовжують працювати над важливими проектами, що сприятимуть розвитку не тільки національної науки, а й світової астрономії. Спостерігаючи за дивовижними космічними явищами, ми все більше переконуємося, що космос є не лише об'єктом для досліджень, а й безмежним джерелом натхнення.

Під ясным небом ночей астрономи можуть спостерігати не лише зірки, а й грандіозні космічні явища. Розповідаємо про найближчі астрономічні події, нові місії та наукові досягнення в інтерв'ю з доцентом кафедри астрономії та космічної інформатики Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидатом фізико-математичних наук Іваном Слюсаревим.

У музеї природи Відня у залі метеоритів.

Генеральна асамблея Міжнародного Астрономічного Союзу у Відні.

– Пане Іване, чим нас здивує зоряне небо цього року, де й коли спостерігати якісь надзвичайні астрономічні явища, зокрема в Україні?

– Вітаю! У жовтні недовго можна було спостерігати неозброєним оком комету «Атлас», яка в цей час помітна неозброєним оком. Вона була видима в західній частині неба відразу після заходу сонця. Фактично неозброєним оком комету можна було спостерігати в останній тиждень вересня зранку в південній півкулі та десь тиждень-півтора після 10 жовтня ввечері в північній півкулі. У місті через вуличне освітлення – це менше.

Що стосується сонячної активності, то

зараз перебуваємо на максимумі сонячного циклу та вже протягом півтора року спостерігаємо полярні сяйва, яких не було помітно в наших широтах із початку 2000-х років, у позаминулий максимум. 11 жовтня, у ніч з п'ятниці на суботу, було надзвичайно яскраве полярне сяйво. Це було найяскравіше, найдовше з тих, що досі в нас спостерігали, воно охоплювало майже половину неба, коли досягло максимуму яскравості. Однак, на жаль, ясных ночей пізньої осені та взимку в нас не багато, тому не всі сяйва, що будуть попереду зможемо побачити. За прогнозами спад активності почнеться в першій половині 2026 року. Так що в нас ще буде шанс побачити сяйво і, ймовірно, не один раз.

НАУКА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Полярне сяйво є результатом збурень магнітосфери Землі, викликаних сонячним вітром. Основні збурення є результатом різкого збільшення швидкості сонячного вітру від корональних дір на Сонці або ж прямих викидів мас плазми із Сонця. Ці частинки плазми, головним чином електрони та протони, потрапляють у верхні шари атмосфери поблизу магнітних полюсів. У результаті іонізації та збудження атомів атмосфери випромінюється світло різного кольору.

Червоний: на найбільших висотах збуджений зарядженими частинками атомарний кисень випромінює на довжині хвилі 630 нм; низька концентрація атомів і менша чутливість очей на цій довжині хвилі роблять цей колір видимим лише за більш інтенсивної сонячної активності, як зараз. Слід зазначити, що ПЗЗ-камери в телефонах значно більш чутливі до червоного кольору, ніж око. Тому сяйво легко фотографувати, у той час, як очима бачимо лише просто безколірне світіння на півночі (і взагалі, якщо не знати, що полярне сяйво є, пересічна людина його й не помітить). Лише за дуже яскравих спалахів сяйва видно його колір.

Зелений: на менших висотах частіші зіткнення пригнічують випромінювання на хвилі 630 нм, бо збуджений атом витрачає зайву енергію при зіткненні. Починає домінувати випромінювання на 558 нм (зелений колір). Досить висока концентрація атомарного кисню та більш висока чутливість очей до зеленого кольору роблять зелені полярні сяйва найпоширенішими. Збуджений молекулярний азот (атомарний азот трапляється рідко через високу стабільність молекули N_2) відіграє тут певну роль, оскільки він може передавати енергію шляхом зіткнення з атомом кисню, який потім випромінює її на зеленій довжині хвилі. Червоний і зелений також можуть змішуватися разом, утворюючи рожеві або жовті відтінки. Швидке зниження концентрації атомарного кисню нижче приблизно 100 км відповідає за різкий вигляд нижніх країв штор. Шторами називають найрозповсюдженішу форму сяйва.

Комета і останнє сяйво, відзняті нашим аспірантом, Данилом Єрохіним.

НАУКА ПІД ЧАС ВІЙНИ

– Розкажіть про старт двох великих місій: до супутника Юпітера Європи, і їхні перспективи.

– Два великі космічні апарати зараз на шляху до супутників Юпітера. Перший – це місія Europa Clipper НАСА, яка має на меті дослідження океану під льодовою корою Європи. Цей апарат не лише здійснюватиме детальне картографування поверхні, але й досліджуватиме склад атмосфери й намагатиметься знайти ознаки життя. Будь-яка наукова місія виконує дуже велику кількість функцій і спрямована на пошук багатьох відповідей, які в нас накопичуються. Долетить місія аж у 2030 році, буде два гравітаційних маневри протягом цього часу. Слід зазначити, що місія буде не просто орбітальна. Космічний апарат не вийде на орбіту Європи, він буде на орбіті навколо Юпітера, але його орбіта так спроектована, щоб понад 40 разів відбувалося зближення космічного апарату із супутником, і в такий спосіб апарат буде проводити дослідження. Окрім того, ще минулого року стартувала європейська місія до системи Юпітера, яка називається JUICE. Вона також буде сконцентрована на супутниках Юпітера. Хоча вона й стартувала на рік раніше, але прилетить пізніше, десь у 2031 році. Тому планетологи у великих очікуваннях щодо результатів цих двох місій.

Ще одна цікава місія – це LUCY, спрямована на дослідження астероїдів-троянів Юпітера, яка дозволить краще зрозуміти ранні етапи формування нашої Сонячної системи. Саме вивчення цих тіл може дати ключ до розгадки того, як планети формувалися та як мігрували на свої сучасні орбіти. Бо за сучасними теоріями ранньої Сонячної системи, троянці є тілами, що захоплені на свої сучасні орбіти із зовнішньої частини протопланетного диска, тому вони мають біти більш схожими на тіла поясу Койпера, а не звичайні силікатні астероїди головного поясу.

– Які глобальні проблеми сучасності та дослідження космосу вивчають каразінські астрономи? Навколо якої ідеї згуртовані?

– Взагалі, наш колектив відділу фізики астероїдів НДІ астрономії – це така наукова школа з дослідження астероїдів, яка в нас існує вже понад чотири десятиріччя. Я там уже, відповідно, є третім поколінням, що виховане в нашому відділі. Ми намагаємося залучати молодь.

Разом з моєю аспіранткою Валерією Ричаговою, яка зараз уже почала третій рік навчання в аспірантурі, працюємо над обробкою даних космічних місій до астероїдів ЦЕРЕРА та ВЕСТА.

Також інший наш аспірант Ігор Кириленко під керівництвом провідного наукового співробітника НДІ астрономії к.ф.-м.н. Юрія Миколайовича Круглого активно працює над відкриттям астероїдних пар. Це такі астероїди, які мають близькі орбіти й з дуже високою імовірністю мають спільне походження. Ось за останні роки Ігорю вдалося відкрити кілька десятків нових астероїдних пар, що приблизно складає 15 % усіх відомих таких систем.

У нас дуже активно виконують дослідження навколоземних астероїдів, їх фотометричне спостереження, цей напрям веде Ю. М. Круглий. Величезний досвід накопичений Іриною Миколаївною Бельською, завідувачкою відділу, та Василем Григоровичем Шевченком щодо дослідження фазових залежностей ступеня поляризації та блиску астероїдів, визначення параметрів цих фазових залежностей і кореляції цих параметрів з іншими фізичними властивостями астероїдів. Фактично, у цій сфері наш відділ є багато років лідером у світі, оскільки понад 30 років такі дослідження проводять на постійній основі. Ірина Миколаївна багато років займалася дослідженням спочатку астероїдів, потім транснептунових об'єктів.

Вона виконувала спостереження із поляриметрії цих об'єктів, зі спектр-фотометри, спектр-поляриметрії астероїдів, вивчаючи, як ці віддалені малі тіла по-різному відбивають світло.

Олексій Андрійович Голубов – молодий доктор наук, розвинув теорію ЯОРП-ефекту. Він виявив ще одну компоненту цього негравітаційного ефекту, який прискорює або сповільнює осьове обертання астероїдів.

– Ваше наукове сьогодні? Над якими проєктами працюєте, чи переплетені вони з довоснними дослідженнями? Які наукові праці готуєте у світ?

– Ми перед війною активно виконували роботу над виграним грантом Національного фонду досліджень України, присвячений пошуку металевих астероїдів. Однак з початком війни, НФДУ припинив фінансування нашого гранту, і ось лише цього року нам вдалося частину коштів, так би мовити, повернути. При цьому НФДУ вимагав терміново завершити весь проєкт за меншу кількість коштів та коротші терміни. Зараз ми на завершальній стадії, пишемо монографію загальними зусиллями нашого колективу, присвячену фізичним властивостям та динамічній еволюції астероїдів, яка, у цьому місяці вже буде представлена в університеті на Вченій раді. Вона підсумовує сучасні знання щодо астероїдів, результати наших досліджень і проєкту НФДУ зокрема. Можна сказати, що це перша україномовна сучасна книжка спеціально присвячена астероїдам. Сподіваємося, що вона знайде свого читача серед студентів, наших майбутніх колег, любителів астрономії та всіх, хто цікавиться астрономією в нашій країні. На щастя, її ще викладають у школах.

Матеріал підготували
Ліна ТИМАРСЬКА
та Олеся ШКИРЯ.